

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/713/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115210983
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3115210983.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľky: Mgr. E. G., bytom D. XX/X, L. K., proti odporcovi: G. Q. D. s.r.o. so sídlom G. XX, J., W. XX XXX XXX, zastúpený Advokátskou kanceláriou I. S. Q., s.r.o. so sídlom T. XX, J., o neplatnosť spotrebiteľskej zmluvy, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 08. júna 2015, č.k. 16C/228/2015 -100, v senáte jednomyselne, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v priebehu konania vo veci samej v zmysle ust. § 102 ods. 1 O.s.p. a § 76 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p. na návrh navrhovateľky nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil Základnej škole na ulici J. J. XXX/XX, P. P. povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky v prospech odporcu na základe dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500029734 zo dňa 15.08.2013, na základe dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500033608 zo dňa 28.10.2013, na základe dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500039908 zo dňa 03.02.2014, na základe dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500039912 zo dňa 03.02.2014, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 16C/228/2015. Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľky nariadenie predbežného opatrenia zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol svoje skutkové zistenia z listinných dôkazov, ktoré produkovala navrhovateľka, podľa ktorých navrhovateľka ako dlžníčka a odporca ako veriteľ uzavreli postupne niekoľko zmlúv o revolvingovom úvere (13.08. a 15.08.2013, 17.10.2013 a 28.10.2013, 27.01.2014 a 03.02.2014) a súčasne s nimi aj dohody o zrážkach zo mzdy navrhovateľky. Navrhovateľka sa vo veci samej domáha určenia neplatnosti predmetných zmlúv o revolvingovom úvere, k nim uzavretých rozhodcovských zmlúv a dohôd o zrážkach zo mzdy, teda jej akcesorických záväzkov zo zmlúv o revolvingovom úvere. Navrhovateľka teda osvedčila existenciu právneho vzťahu. Osvedčila aj nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ktorá spočíva v konaní odporcu, ktorý pristúpil k výkonu dohôd o zrážkach zo mzdy, slúžiacich na zabezpečenie záväzkov navrhovateľky z revolvingových úverových zmlúv. Predbežným opatrením okresný súd uložil povinnosť tretej osobe podľa § 76 ods. 2 O.s.p. - zamestnávateľovi navrhovateľky, ktorý má zo zákona povinnosť ako platiteľ mzdy navrhovateľky, predloženú dohodu o zrážkach zo mzdy realizovať a poukazovať odporcu zrážky zo mzdy navrhovateľky.

Proti tomuto uzneseniu odporca podal včas odvolanie. Navrhol zmeniť uznesenie okresného súdu a návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť. Podľa jeho názoru okresný súd vec nesprávne právne posúdil (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), rozhodnutie vychádza z nesprávneho skutkového záveru (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.) a uznesenie okresného súdu nie je dostatočne odôvodnené (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. g) O.s.p.). Uviedol, že pre nariadenie predbežného opatrenia musia byť splnené predpoklady a podmienky na jeho vydanie. Musí byť zároveň primerané a nemôže vyvolávať nerovnováhu. Ak súd zrejme vychádzal iba zo samotného faktu, že k vykonávaniu zrážok došlo, uvedené podľa jeho mienky, nezakladá zákonný dôvod na nariadenie predbežného

opatrenia. Navrhovateľka netvrdila ani nepreukázala, že by zrážky zo mzdy boli vykonávané v rozpore so zákonom. Prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy sa pristupuje k splneniu povinnosti dlžníka, t.j. úhrady splátok úveru. Tento inštitút patrí k tradičným prostriedkom zabezpečenia záväzkov a slúži najmä na úhradu dlhu zo zmluvy, jeho splátok a úrokov. Na jeho použitie nie je potrebné schválenie rozhodnutím súdu, ale existencia právnej skutočnosti, napr. porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy, v tomto prípade nesplácanie dohodnutých splátok. Tento zabezpečovací inštitút nebol vylúčený zo spotrebiteľského práva ako neprípustný, ako sa to stalo pri zabezpečovacom prevode práva k nehnuteľnostiam (platí tzv. teória racionálneho zákonodarstva), zákonodarca s ním výslovne počítal, čo jasne deklaruje posledná novela zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa, účinná od 01. mája 2014. Odporca ďalej citoval z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Obo/48/01, v zmysle ktorého opodstatnenosť predbežného opatrenia treba skúmať z hľadiska skutkového a z hľadiska právneho. Súd sa musí pri rešpektovaní účelu a hraníc predbežnosti zaoberať aj otázkou práv a povinností, ktoré tvoria obsah právneho vzťahu účastníkov, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Citoval tiež z Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 257/2010. „Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené. S poukazom na uvedené požiadavky na rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie, vytykal okresnému súdu, že neodôvodnil, prečo je potrebné pristúpiť k nariadeniu predbežného opatrenia. Strohé konštatovanie súdu ohľadom dôvodnosti návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nevykazuje ani základné predpoklady na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia“.

Navrhovateľka sa písomne nevyjadřila k odvolaniu odporcu.

Krajský súd preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p., v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov a zistil, že odporcom uplatnené odvolacie dôvody nie sú dôvodné, preto bolo potrebné uznesenie okresného súdu potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. O odvolaní odporcu rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

V prejednávanej veci sa navrhovateľka domáha určenia neplatnosti niekoľkých revolvingových úverových zmlúv, ktoré uzatvorila s odporcom a tvrdí, že odplata za poskytnuté úvery podstatne preyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu a ich obsah je v jej neprospech ako spotrebiteľky. S odporcom uzavrela aj dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré však neboli nikdy individuálne dojednané a na základe týchto dohôd odporca požiadaval jej zamestnávateľa o vykonanie zrážok z jej mzdy. Napriek tomu, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, zamestnávateľ jej vykonáva zrážky zo mzdy v prospech odporcu, ktoré nemá možnosť priamo zastaviť, hoci samotné zmluvy s odporcom obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky - odplata, ktorej výška je v rozpore s dobrými mravmi.

Povinnosť členských štátov vyplývajúca z určitej smernice na dosiahnutie výsledku stanoveného touto smernicou, ako aj ich povinnosť vplývajúca z článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej „ZES“), prijať všetky potrebné opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na zabezpečenie plnenia tejto povinnosti, sa vzťahuje na všetky orgány takýchto štátov, vrátane súdnych orgánov v rozsahu ich právomoci. Vnútroštátny súd je teda pri použití vnútroštátneho práva a najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej smernice, aby sa dosiahol výsledok stanovený touto smernicou a dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom ZES (ESD 10.11.2005, Stichting Zuid - Hollands Milicufederatie, C-316/04 bod 78 a v ňom citovaná judikatúra). Dohoda o zrážkach zo mzdy slúži na zabezpečenie hlavného záväzku, ktorý je založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Je preto možné predpokladať, že osud zabezpečovacieho prostriedku bude závisieť od osudu hlavného záväzku.

V zmysle článku 6 smernice 93/13/EHS súd aj bez návrhu skúma nekalú povahu podmienky v spotrebiteľskej zmluve, čím sa má zabrániť tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň sa tým sleduje dosiahnutie cieľa v článku 7 uvedenej smernice, pretože takáto skúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Ak by vnútroštátne právo umožnilo veriteľovi obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EH jej užitočného účinku (effet utile).

Zásada efektívnosti vyžaduje prijať rovnaký záver, aj pokiaľ ide o smernicu 87/102/EHS. Súdny dvor v uznesení C-76/10 Pohotovosť rozhodol, že uvedená smernica vnútroštátnemu súdu umožňuje aj bez návrhu uplatniť ustanovenia preberajúce do vnútroštátneho práva článok 4 uvedenej smernice a stanovujúce, že neexistencia údaju o ročnej percentuálnej miere nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere má za následok, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Je zrejmé, ako to napokon uvádza vo svojom odvolaní aj odporca, že zabezpečovací inštitút - dohoda o zrážkach zo mzdy, nebol vylúčený zo spotrebiteľského práva, to však neznamená, že súd rezignuje na svoju povinnosť podľa článku 6 smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, preskúmať nekalosť zmluvných podmienok prípadne vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

V prejedávanej veci vzhľadom na právny vzťah účastníkov konania založenej spotrebiteľskou zmluvou, keď navrhovateľka sa domáha neplatnosti týchto zmlúv a na základe dohody o zrážkach jej hrozí, že odporca získa viac, než mu patrí, v zmysle uvedených právny záverov je vydanie predbežného opatrenia v zmysle § 76 ods. 1 písm. e) O.s.p. opodstatnené, preto bolo potrebné uznesenie okresného súdu potvrdiť.

Nesprávne právne posúdenie veci - odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. uplatnil teda odporca neúspešne.

Odporca neúspešne uplatnil aj odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. Odôvodnil ich nedostatočným odôvodnením uznesenia okresného súdu, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť a nesprávnym skutkovým záverom. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR v otázke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia. Judikatúra Najvyššieho súdu (viď R 111/1998) zastáva názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p., ale (len) inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.), ktorá však nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania. Tento názor je plne opodstatnený aj v prejedávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Na obdobnom závere spočívajú aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3Cdo/249/2008, 3Cdo/290/2009, 3Cdo/138/2010, 3Cdo/49/2011, 3Cdo/165/2011, 3Cdo/84/2012, 3Cdo/49/2013, 3Cdo/276/2013, 3Cdo/10/2014, 3Cdo/55/2014 a 3ECdo/28/2014. Senát dovolacieho súdu, ktorý koná a rozhoduje v preskúmanom prípade zastáva tento názor nemene vo všetkých ním prejedávaných veciach bez ohľadu na to, čo bolo predmetom konania (viď napríklad rozhodnutie v pracovnoprávnej veci sp. zn. 3Cdo/158/2012, ďalej v exekučnej veci sp. zn. 3ECdo/117/2013, vo veci sp. zn. 3Cdo/244/2011 týkajúcej sa uloženia povinnosti poskytnúť zmluvné plnenie, rovnako vo veciach sp. zn. 3Cdo/69/2010 a 3Cdo/165/2011, v ktorých účastník tvrdil zásah do jeho osobnostných práv). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ako dôvodu zakladajúceho len tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1Cdo 140/2009, 1Cdo/181/2010, 2M Cdo/18/2008, 2Cdo/83/2010, 4Cdo/310/2009, 5Cdo/290/2008, 5Cdo/216/2010, 6Cdo/25/2012, 7Cdo/52/2011, 7Cdo/109/2011 a aktuálne tiež rozhodnutie sp. zn. 1ECdo/10/2014).

Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013, I. ÚS 287/2014). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.“. Ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) O.s.p.“. Obdobnú argumentáciu zvolil ústavný súd aj v uznesení zo 04. júna 2014, sp. zn. I. ÚS 287/2014, ktorým ako zjavne neopodstatnenú odmietol sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 23. januára

2014sp. zn. 3Cdo/139/2012. V uznesení z 28. októbra 2014 sp. zn. I. ÚS 606/2014 ústavný súd obdobne konštatoval, že najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/55/2014 (založenom na stotožnení sa s judikátom R 111/1998) dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania.

Vzhľadom na vyššie citované právne závery v otázke nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a na okolnosť, že v danej veci je možné považovať odôvodnenie rozhodnutia za dostatočné, aj tento odvolací dôvod je neoprávnene uplatnený.

Okresný súd vydal vo veci predbežné opatrenie na návrh navrhovateľky. Jeho opodstatnenosť sa posudzuje z aspektov, či je aspoň osvedčená danosť práva (vecná legitímácia navrhovateľky) a či je preukázaná potreba dočasnej úpravy.

Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľka osvedčila, že vo veci má vecnú legitímáciu, pretože je dlžníčkou zo spotrebiteľskej zmluvy a je preukázané, že odporca podľa dohody o zrážkach zo mzdy uplatnil nároky voči navrhovateľke zo zmlúv, ktoré podliehajú súdnej kontrole a ktoré podľa ich obsahu zrejme obsahujú nekalé podmienky v neprospech spotrebiteľa (miera odplaty a pod.) a ďalšia realizácia zrážok zo mzdy navrhovateľky jej môže spôsobiť majetkovú ujmu.

Za týchto okolností uznesenie okresného súdu zodpovedá aj všeobecným zákonným požiadavkám na vydanie predbežného opatrenia. Vzhľadom na špecifický právny vzťah a vzhľadom na potrebu rozhodovania na základe zásady efektivity (uplatnenia článku 6 smernice 93/13/EHS z 05. apríla 1993), bolo možné vydať predbežné opatrenie aj bez návrhu, vychádzajúc z obsahu spotrebiteľských zmlúv a charakteru akcesorickej dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá sleduje obídienie súdneho preskúmania pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.